

Posudek oponenta na diplomovou práci Bc. Kateřiny Sněhotové „Otevřenost sociální struktury v sociopreferenčních kontaktech: Homogenita přátelství v 2.pol.20.stol.“

Práce Kateřiny Sněhotové se zabývá přátelstvím jakožto sociální kategorií. Téma přátelství se dostalo v posledních desetiletích do popředí sociologického zájmu (viz například v práci citovaný Ray Pahl). Autorka díky soustředění na rozdíly mezi generacemi (a díky pečlivé konceptualizaci jednotlivých generací) dává práci také historicko-sociologický rozměr.

Teoretická část je dobře zpracovaná, uvádí čtenáře do kontextu výzkumu přátelství v sociologii, s důrazem na kvantitativní empirický přístup zkoumající homogenitu přátelských vazeb jako aspekt sociální stratifikace. Nechybí ale ani část o přátelství v období komunismu, nebo představení konceptu životního běhu, který slouží jako jedno z východisek pro pojetí generací využitě dále v práci. Oceňuji pečlivost, kterou autorka věnovala vymezení jednotlivých generací v kontextu historického vývoje na území ČR.

Metodologická část je přehledně a účelně napsaná, mám jen jednu připomínku k formulování hypotéz. Na stranách 36 a 37 jsou výzkumné otázky a hypotézy. Pouze u jedné z nich jsou uvedeny odkazy na literaturu z které vychází. Teorie je uvedena v předchozí části a čtenář si tam odkazy může dohledat, ale bylo by lepší, kdyby byly odkazy i přímo u hypotéz. Napadá mě také, že v této části mohly být diskutovány metodologické problémy vyplývající z faktu, že není zřejmé, co si respondenti představují pod pojmem „přítel“, popřípadě „blízký přítel“ respektive že tato představa se mezi lidmi (či skupinami lidí – což je sociologicky ještě zajímavější) může lišit. Autorka si také tohoto problému všímá s odkazem na Řehákovou na straně 54, ale nijak jej s ohledem na vlastní analýzy nerozvádí.

Samotná analýza je poměrně krátká, ale je dobře strukturována a její jednotlivé části se vztahují přímo ke konkrétním hypotézám. Autorka v interpretacích využívá srovnání s analýzami přátelství provedenými na starších (Petrušek) i novějších datech (Řeháková) Domnívám se, že v empirické části nebo alespoň v „závěrech a zjištěních“ mohly být více využity teoretické koncepty přátelství prezentované v úvodních částech.

Ještě několik drobností:

Zdá se mi, že formulace výzkumného problému na straně 4 je pro čtenáře trochu zavádějící. Spíše než „proměňovalo se měřítko homogenity přátelských vazeb v různých generacích v druhé polovině 20. století?“ by bylo vhodnější například „jak se liší měřítko homogenity přátelských vazeb v různých generacích?“. Formulace v DP podle mě naznačuje, že se v práci provádí zkoumání vývoje přátelských vazeb v průběhu času, s pomocí zdrojů dat z různých období.

Na straně 6 je uvedeno, že „k získání dat budou aplikovány datové archivy“. Co tím autorka míní?

Navrhuji hodnotit práci stupněm **velmi dobře**.

Martin Vávra

V Praze 15. 9. 2016